„ROBOTCHYJ NAROD“
(THE WORKING PEOPLE).
The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published weekly by
THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA
Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.
Subscription $2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одиноку соц. дем. часопись для цілої Америки; она одна дає те знане яке повинен мати кождий працюючий клясово сьвідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути красший лад на сьвіті, то читай все „Робочий Народ“

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш два доляри а адреса до него є:

"ROBOTCHYJ NAROD"
Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg Man

Ініціятива і референдум.

В мінімальній програмі Соціял-Демократії находять ся дві точки, знані під іменем ініціятива і референдум.

Теперішні держави і буржуазні правительства всіх країв відмовляють признати ту користь для загального добра народу, яку можуть принести оба права, коли вони будуть в основі державних законів.

Яка користь буде з того, коли народ буде користати ся правом ініціятиви? Користь та: коли члени правительства, як премієри, міністри, посли, не роблять те, що народ сам бажає, народ сам може те зробити.

Яка користь для народу користати ся правом референдума? Така, що коли заступники правительства роблять те, чого вони неповинні робити, народ може заборонити такі діла і зберегти себе перед злими наслідками.

Но можливо право ініціятиви і референдума підкопує довіре народу к'правительству? Ні. Оба права лише зроблять правительство більше сильнійшим, чистійшим і чеснійшим.

Можливо, що трудно буде найти таких людий, котрі згодили би ся служити народови, коли народ буде мати права ініціятиви і референдума? У суспільстві завжди найдуть ся люди, котрі без боязни будуть служити народу, одержуючи від нього інструкції.

Із двох прав, право ініціятиви — по мої думці — є важнійшим, чим референдум. Право референдума, має силу відкинути закон, як він нездатний; колиж народ не має права референдума, а володіє правом ініціятиви, він може позбути ся шкодливого закона способом петиції. Окрім того народ буде мати право робити те, чого право референдума не дозволяє — утвержати закони.

Право ініціятиви підчиняє правительство народу, не мовби віддає його в руки горожан, чого народови і треба; ми добре знаємо, що заступники народа дуже часто, а можна сказати майже завсігди роблять те, чого народ не бажає. Та ще більше часами вибирає ся заступників тільки для того, щоб супротивити ся волі народу, коли він бажає зробити для себе користь. Можливо, що люди не потребували таких прав, як ініціятива, референдум у минувшині, коли так ясно не ріжнили ся клясові інтереси; але в теперішнім часі, коли промисл розвинений так широко, а з тим самим і кляса капіталістів, робітнича кляса мусить боронити себе перед хижим зьвірем, знаний суспільству як трост, корпорація, компанія і т. д., нарід потребує мати таке сильне оруже, як ініціятива і референдум, коли його заступники відрікають ся, а може боронячи особисті інтереси, не хотять боронити нарід від того зьвіря.

Коли хтось інтересує ся роботою теперішних заступників у парляменті, хай зайде там, розгляне його і всіх тих, хто там є. Представить ся образ, що там сидять красно убрані і добре вигодувані джентелмени, яких язики і руки сполучені є невидкими шнурами з волею політичних махерів, які самі не сидять на урядових кріслах, а як би непричасні люди сповняють свою роботу, шарпаючи оден то другий шнур, а часом всі, кілько їм потрібно. Се є кліка політичних махерів і їх не видно.

Ініціятива і референдум витягнеть їх на сьвітло. В той час кождий горожанин держави буде мати право впливати на роботу народних заступників і хто має охоту, запише себе в книжочку політичних махерів явно, щоби усі знали, хто він є і який його інтерес. Коли народ володіє правами ініціятиви і референдума, а політичний махер буде приказувати народному заступникови убити який будь закон, то він тоді скаже: „З того буде мало користи; коли ми убємо сей закон тут у парляменті, народ все-ж таки переведе його сам. Вам сей закон не до вподоби і ваші капіталісти тратять для себе корисні права і коли ми не переведемо сей закон, ви нічого з того не скористаєте, а я і мої товариші, як народні заступники, утратим в народі довіре.“

На випадок політичний махер, боронячи інтереси тростів, чи якої будь корпорації, від котрих він дістає товсті кусні мяса, скаже, як вони тепер і говорять: „Переведіть сей закон. Ми того хочем. То заступник народу йому відповість: „Не треба трудити ся, мій друже, бо користи з того дуже мало. Нарід має право референдума і ваш закон відкине, а ми дістанемо по носі“.

Проводирі буржуазних партий лякають ся дати народови право контролювати „своє“ правительство і тим показують, що вони не мають віри в основні прінціпи свободи і демократизму. Можливо, що вони боять ся дати такі права народови, щоби уникнути всіх помилок, які може наробити народ?

Але сам народ в цілости має повне право робити помилки і нема такого правительства на цілій землі, яке би мало божеське право на роблене помилок і звалювати все на плечі народу. Та прецінь народови незручно і некорисно робити богато помилок, як роблять се теперішні його репрезентанти, бо для народу такі помилки будуть шкідливі і зле віддоблють ся на нім самім; противно, робити помилки в законах дуже часто буває корисно буржуазним заступникам, бо народ добре платить за такі помилки і дає добрий зарібок тим, хто їх натворив.

Е. В—ін.

До східної конференції.

„УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД НА УКРАЇНІ“.

Се дуже широка тема і з нею дуже легко зїхати з соціялістичної дороги на буржуазно-націоналістичне бездороже.

„Пролетаріят не має вітчини“, сказав один з фундаторів соціялізму. І се є так!

Чи не все одно для нас Україна, Америка або Африка, коли ми не маємо на всім сьвіті просторому веселого дому, коли нам скрізь вітер в очі, коли ми упослідженні наймити?

Розвиток капіталізму веде до скасованя держав, а запровадженя всесьвітньої домінії.

За сим стоїть рішучо соціялістичний пролетаріят; бо абсолютно не можна собі уявити здійсненя соціялістичних ідей в людстві, колиб воно було поділене на ворожі собі держави та раси.

Отже пролетаріят в кождій державі має дивитись на свою державу, як на загороду, в котру його замкнула пануюча кляса, щоб визискувати його працю і держати осібно від братів — робітників инших держав.

Буржуазія має ідею національно-державну, пролетаріят кождої нації, кождої держави має мати пориви до інтернаціоналізму, або ліпше сказати, до зедненя людства цілого сьвіта усіх мов, вір і кольорів скіри в одну всесьвітну домінію.

„Пролетарі усіх країв, єднайтесь!“ — проголосив наш духовий проводир К. Маркс, і се має бути завжди в голові кождого соціяліста, і хто від сего відступає той вже не є соціяліст.

Не розбивати сьвіт на дрібні державки, але нищити границі держав, — се політика, се житевий інтерес робітництва.

„Ліпші держави.“

Коли ми поглянемо на всі держави сьвіта, то бачимо, що по всіх них робітництво угнічене, окрадене, ограбоване і упосліджене. Тілько в одних з них де є більше демократизму, там робітництво має більше спромоги вчитись, орґанізуватись і боротись за свої права. Найсвобіднійшим краєм — се Сполучені Держави Америки. Найгірше терпить робітництво в деспотичній Росії та Туреччині.

Але коли ми переглянемо свої робітничі гаразди в „свобідній“ Америці, то бачимо, що нам у сего брак не. А те „все“ буржуазна демократична держава ніколи своїм наймитам не дасть.

Наймити дістануть те „усе“ тільки в соціялізмі!

Але се не значить, що ми маємо залишити щоденну боротьбу за поліпшене політичних і економічних відносин в тій державі, де ми мешкаєм. Сьвіт розвиваєть ся поволи і коли доходить до кінця розвою в якім будь напрямку, тоді ся еволюція закінчуєть ся революцією.

Розвиток капіталізму закінчить ся соціяльною революцією, кровавою чи безкровною, то буде залежати від сьвідомости обох боків.

Пролетаріят а Україна.

Український пролетаріят не має України. Її мають дідичі, попи, урядники, купці та фабриканти.

І кількиб ми не бороли ся за Україну, як державу, ми не собі її виборимо. Робітник — Українець і на самостійній Україні буде поневоленим наймитом!

Тому нас не має загрівати поклик буржуазії до борні за самостійну Україну.

Памятаймо, що нашою пролетарскою Україною є цілий сьвіт. Його здобудьмо з богацьких рук! Що один клаптик землі? Усі землі, моря і небеса хай стануть власностев нашов!

Австріяцькі обіцянки.

Австрія обіцює самостійну Україну. Українська буржуазія сидючи в сховку у Відни чекає зак Січові Стрільці своїми баґнетами прорубають її дорогу до Києва, встеливши її своїми трупами.

Хоч би навіть Австріяцька обіцянка і здійснилась і

Л. Мартов.

Кляса проти кляси.

(З оригіналу російського переклав Микола Величко.)

Соціялізм вказує на безпощадну боротьбу, в котрій сотки тисяч робітників гине незамітною смертею, а з котрої до сеї пори побідником вийшов той, котрий має ліпше оруже. Ліпше - справніще оруже до сеї пори було в руках богатих. Вони з'орґанізовані в одну сімю кровопійців, з'єднені коло державної власти, владіють всесьвітним богатством. Вони давлять робочу клясу, приписують їй закони, котрим пролетаріят повинен, а властиво мусить, повинувати ся, назначують йому правительство, відбирають у нього самих сильних людий. Сильних духом — забирають у тюрми, а сильних тілом забирають до війська. Буржуазія з'орґанізована веде свою клясову борбу з працюючим сьвітом, пролетаріятом, котрий під напором і інстинктом буржуазії, рветь ся освободитись всякими з'усилями від чорної та тяжкої руки капіталізму!

Соціялізм говорить пролетареви: „Не длятого я прийшов, щоб вести тебе по моїй дорозі, а длятого, щоби вказати тобі ту путь — ту ціль, до котрої ти незамітно прямуєш; щоби вказати тобі конечний пункт твоєї путі та помочи тобі, щоб ти скорше і зменьшими стратами дійшов до цілі. Ти повинен зрозуміти, спізнати самого себе, зрозуміти своє положене, зрозуміти ціль тої боротьби, котру веде увесь працюючий сьвіт проти капіталістичного — несправедливого ладу.“

Соціялізм каже до робітника: „Незрадником стаю я перед тобою. Я лиш кидаю тобі лучі яркого сьвітла та осьвічую тобі дорогу до твоєї будуччини — а ти лови то сьвітло, той луч! Знай, що ти полонник в ворожім таборі, що кругом тебе поле неустанної боротьби. Пійми ціль тої боротьби всім твоїм знаннем та — всіми силами старайсь побідити малу горстку дармоїдів“.

Передовсім соціялізм каже: „Робітнику, орґанізуйсь! Ворог сильний і його сила, котра зросла з людських сліз, поту та крови — сила богатства та власти, безпощадно вбиває кождого бунтуючого ся проти нього Тільки з'орґанізована армія робочих рук зможе ту силу повалити! Орґанізуйтесь! Кляса проти кляси!“

Соціялізм каже робітникам: Орґанізуйтесь і ведіть свою клясову боротьбу, освободжайтесь від гнету вікових кайдан, від тих мислий та думок, котрих вас учать ваші вороги! Орґанізуйтесь! Коли ваші вороги говорять вам в імя релігії, відповідайте: — У пролетарів одна релігія, релігія клясової боротьби за освободжене ся від рабства і нужди, боротьби за щасте чоловіка. Вороги ваші обіцюють вам райську нагороду по смерти, коли будете зносити всякі невигоди тут, на землі; відповідайте їм: ми хочем щастя для себе на сій землі! — Освободжайтесь від-усипляющої ваш ум-релігії, від проповідий, платних попів та монахів. Вороги ваші хотять вас розріжнити посилаючи у кровавий бій робітників другої держави. Одну народність на другу, Українців проти Французів, Поляків проти Німців, Русских проти Мадярів, Турків проти Англійців і т. д. Знайте, що сегодні кипить клясова боротьба між робітниками а богатими, і що роз'єднане робітників ріжних країв і народностий ослабляє їх дух і силу, а натомість облегчує побіду наших ворогів! Знайте, що буржуазія цілого сьвіта є однолушна і однодумна коли ходить о то, щоби бороти ся з пролетаріятом. Тій солідарности буржуазії противпоставте солідарність трудящих ся мас, в котрих одна ціль — висвободити ся від буржуїв!!! Коли визивають до борби з євреями, Японцями, Фінляндцями і др., відповідайте: „Пролетарі всіх країв єднайте ся. Кляса проти кляси по всім сьвіті від Америки аж до Японії“!!!...

Кляса проти кляси! В тім ціла душа робочого люду, ціла душа тої ціли, до котрої людство приходило тисячі літ. Одна каста борола ся проти другої, — гнетені проти угнетаючих! Але до сеї пори, коли одна верства побивала другу і овладіла її богатствами — захопила в свої руки державну керму і освободжувала себе від власти другої кляси — конець кінцем неправда і гнет не щезли з лиця землі.

Але коли пролетаріят скине з себе армо буржуазії, коли висвободить себе від наемного труда, тоді і тільки тоді!, щезнуть раз на все рабство і нещасте. Пролетаріят коли хоче вибавити себе від бід-

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO